

Information

– särskilt förordnat förmynderskap

Det är endast förmynderskapet som överförmyndarnämnden har tillsyn över. Nämnden har ingen tillsyn över vårdnaden som utövas av vårdnadshavare undantag ensamkommande barn.

Uppdraget som särskilt förordnad förmyndare

Den som har förordnats särskilt till förmyndare kommer att få ett s.k. registerutdrag om ställföreträdarskap från överförmyndarnämnden. Du bör i den utsträckning som är lämplig omgående informera banker, posten, skattemyndigheten, försäkringskassan, socialtjänsten o.s.v. om att du är förordnad som förmyndare genom att ge en kopia av registerutdraget eller förordnandet. (För det fall du särskilt förordnats till vårdnadshavare och därigenom också blivit förmyndare för barnet, är det i allmänhet tillräckligt att du visar upp personbevis från skatteverket).

Av registerutdraget framgår att du är förmyndare för barnet. En förmyndare ska förvalta den underåriges tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna. Även i övrigt företräder förmyndaren den underårig när detta inte enligt lag ska göras av någon annan (i frågor om vård och omsorg är dock i regel vårdnadshavaren som agerar ställföreträdare). Ibland sammanfaller uppdraget som vårdnadshavare och förmyndare. Om du endast är förmyndare ingår det inte i ditt uppdrag att företräda barnet i vårdnadshavares ställe.

För att underlätta egendomsförvaltningen bör du så snart som möjligt kontakta den underåriga, dennes anhöriga och andra personer som känner till någonting om den underåriges ekonomiska förhållanden.

Närmare om uppdraget som särskilt förordnad förmyndare

Förvaltningen av barnets ekonomiska angelägenheter

Vad som gäller den underåriges ekonomiska förhållanden ankommer det på förmyndaren att sörja för att eventuella tillgångar som barnet har förvaltas på ett säkert och bra sätt. Förmyndaren ska i detta avseende företräda barnet vid öppnandet av bankkonto och hjälpa till vid köp av varor som inte täcks av barnets fickpengar, t.ex. dyrare kläder och elektronikvaror. En underårig som har fyllt 16 år får emellertid själv förfoga över vad han eller hon har förvärvat genom eget arbete. För personer som snart blir 18 år kan det bli aktuellt att företräda den underåriga vid tecknandet av

Södertälje kommun, särskilt förordnat förmyndarskap

hyreskontrakt för bostadslägenhet. Vidare ankommer det på förmyndaren att hjälpa till med att ansöka om olika former av ekonomiska bidrag, t.ex. studiebidrag. Skulle barnet hamna i en rättslig tvist företräds det i de flesta fall av förmyndaren. Rör tvisten t.ex. egendom som en underårig har förvärvat genom eget arbete får han eller hon dock själv föra talan. För det fall barnet företräds av förmyndaren i en tvist ankommer det på denne att bl.a. ta ställning till om ett juridiskt biträde ska anlitas.

Spärrade bankkonton

Har den underåriga kontanter som inte omedelbart behöver användas ska de göras räntebärande genom att sättas in hos bank. Vidare gäller att den underåriges bankkonton ska vara spärrade för uttag av den särskilt förordnade förmyndaren (s k överförmyndarspär). Undantag från spärrat konto kan och bör göras om medel av mindre slag behöver hållas tillgängliga för löpande levnadsomkostnader på ett transaktionskonto. Övriga konton ska därför spärras, vilket du som förmyndare med uppvisande av registerutdraget begär direkt hos banken. Bevis om spärrat konto ska därefter omgående sändas till överförmyndarnämnden. Användning av spärrade medel får sedan begäras skriftligen hos överförmyndarnämnden. Normalt ger överförmyndarnämnden sitt tillstånd, om skälen för uttaget kan anses godtagbara. Den särskilt förordnade förmyndaren får i sådant fall ett särskilt dokument (s k uttags-medgivande), som denne får visa upp för banken.

Årsredovisningar och arvode/ersättning för uppdraget

Som huvudregel gäller att den särskilt förordnade förmyndaren ska redovisa förvaltningen av den underåriges egendom före den 1 mars varje år till överförmyndarnämnden. En särskild blankett för detta ändamål kommer att sändas till dig vid nästa årsskifte, om inte särskilda skäl föranleder att du befrias din skyldighet att lämna sådan redovisning. Vid eventuell befrielse från redovisningsplikten kommer du att få ett särskilt beslut från överförmyndarnämnden. Uppdraget som särskilt förordnad förmyndare enligt föräldrabalken vilar i huvudsak på ideell grund. Som ställföreträdare har du dock rätt till skäligt arvode och ersättning för utgifter som varit skäligen påkallade med anledning av uppdraget. Arvode och ersättning för utgifter begär du i första hand en gång per år i samband med den ekonomiska redovisningen. På förfrågan lämnar överförmyndarnämnden närmare upplysningar om arvodesättningen.

Överförmyndarnämndens tillsyn

Överförmyndarnämnden ska enligt lag utöva tillsyn över din verksamhet som särskilt förordnad förmyndare. Det är alltså främst din förvaltning av den underåriges ekonomiska angelägenheter som överförmyndarnämnden har att kontrollera. En förmyndare ska omsorgsfullt fullgöra sina skyldigheter och alltid handla på det sätt som bäst gagnar den underåriga. Vidare gäller att den underåriges medel i skälig omfattning ska användas för hans eller hennes uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. De medel som inte används för sådana ändamål ska placeras så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälig avkastning. Förmyndare är också enligt lag skyldiga att föra räkenskaper över sin förvaltning och göra anteckningar om sina åtgärder i övrigt.

Södertälje kommun, särskilt förordnat förmyndarskap

Åtgärder som kräver överförmyndarnämndens samtycke

För vissa av förmyndarens förvaltningsåtgärder krävs överförmyndarnämndens samtycke. Det gäller främst vid köp och försäljning av fast egendom/bostadsrätt, vissa placeringar i försäkringar, aktier och utlåning. Även för upptagandet av lån för den underåriges räkning krävs som regel överförmyndarnämndens samtycke. Får den underåriga arv ska arvsifte upprättas och ges in till överförmyndarnämnden för granskning och godkännande. Om nu nämnda situationer uppkommer bör du därför kontakta överförmyndarnämnden för ytterligare upplysningar.